

Život i škola, br. 23 (1/2010.), god. 56.

Međunarodni znanstveni skup *Nomadi margine,* 24. ožujka 2010., Budimpešta

U organizaciji Katedre za slavističku filologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta Eötvös Loránd u Budimpešti i Hrvatske samouprave II. okruga Budimpešte održan je 24. ožujka 2010. u Budimpešti međunarodni znanstveni skup pod nazivom *Nomadi margine*. Prema riječima dr. sc. Istvána Lukácsa koji je otvorio skup, ovo je samo jedan u nizu međunarodnih skupova koji se održavaju pod pokroviteljstvom Hrvatske samouprave II. okruga Budimpešte, a velik odaziv izlagača i šire javnosti govori o velikom zanimanju za hrvatsko-mađarske teme.

Naziv skupa *Nomadi margine* ukazuje na potrebu istraživanja marginaliziranih pojedinaca, izričaja i kultura. Nadalje, namjera organizatora skupa bila je razmotriti umjetničku ili znanstvenu djelatnost manje poznatih, zaboravljenih autora ili znanstvenika u Hrvatskoj ili Mađarskoj, predstaviti zaboravljena umjetnička ili znanstvena djela, marginalne pojave u književnosti, jeziku, povijesti, narodnoj kulturi, opisati međuprostor kao plodno tlo jezičnih, književnih, povijesnih i kulturnih zbivanja, ukazati na duhovnu isprepletenost na kulturnim prostorima margine, odnosno pružiti margini centralno mjesto. Zbog širine tematike koju su organizatori skupa ponudili, zastupljeni su bili izlagači iz svih područja humanističkih znanosti.

Rad skupa započeo je prezentacijom *Rječnika pomurskih Hrvata* od strane njegovih autora, akademika Istvána Nyomárkayja i dr. sc. Đure Blažeke koji je govorio o kajkavštini te pritom

naglasio kako smo svjedoci odumiranja pojedinih kajkavskih leksema. Profesor Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu, dr. sc. Marko Samardžija, pružio je zanimljiv i jezgrovit ogled jednog zaboravljenog prijedloga za reformu hrvatskog pravopisa popravivši izlaganje primjerima, ali i kratkom jezičnom vježbom u uručku. *Arhaične molitve mađarskih Hrvata* izlaganje je Šandora Horvata koji je naglašavao potrebu da arhaične molitve budu označene kao poseban žanr, dok je *Mala mađarsko-hrvatska jezična imago-logija* Orsolye Szentesi Žagar ponudila uvid u učenje mađarskog jezika kao stranog na odsjeku za hungarologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu kao i problematiku s kojom se studenti hungarologije susreću. Branka Brlenić-Vujić analizirala je avangardu u Hrvatskoj i Mađarskoj, a Dinko Šokčević historiografsku djelatnost Josipa Gujaša Džuretine. Predstavnici Katedre za slavističku filologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta Eötvös Loránd u Budimpešti Odsjeka za kroatistiku u Budimpešti, István Lukács i István Vig, pružili su novi pogled na hrvatski jezik i književnost i to dr.sc. Lukács izlaganjem pod naslovom: *Jezična subverzija kao prag post-moderne? (Ludističko-znanstveni eksperiment)*, a dr.sc. István Vig izlaganjem o partikulama. Nakon uvodnih predavanja, uslijedio je rad u sekcijama.

Sekcija za jezik

Izlaganja u sekciji za jezik ponudila su razmatranja o jezičnim vezama dviju

zemalja što je bilo vidljivo u izlaganju Timee Bockovac: *Vulgarizmi u hrvatskom i mađarskom jeziku nekad i danas*. Uslijedilo je izlaganje Tatjane Pišković: *Rubna područja rodne kolebljivosti u hrvatskome jeziku* i Ivana Markovića - *Hrvatski dvandva*. Marija Kanižai ispitala je jezično preklapanje u Prekomurskoj kajkavskoj mikroregiji s temom *Muška osobna ime na u pomurskoj kajkavskoj mikroregiji od 1891. do 1900. godine* dok je izlaganje studenta Elóda Dudása govorilo o mađarskim jezičnim utjecajima u Prekomurskoj pjesmarici.

Sekcija za književnost

Interes izlagača u navedenoj sekciji obuhvaćao je tematiku iz područja hrvatske i mađarske književnosti. Jolán Mann s Katedre za hungarologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održala je izlaganje na temu: *Enver Čolaković - prevoditelj mađarske književnosti i prešućeni pisac*, dok je Tina Varga Oswald ponudila uvid u hrvatsku i mađarsku avangardu. Uspoređivanjem dviju književnosti nastavila je Orsolya Kálec-Simon svojim radom pod naslovom *Vlast, fantastika i utopija: dodirne točke hrvatske i mađarske fantastične književnosti u 20. stoljeću*. Petar Vuković dao je svoj prilog dijalektalnom pjesništvu bačkih Bunjevaca. István Ladányi bavio se manje poznatim hrvatskim devetnaestostoljetnim književnikom rođenom u Apatinu, Ervinom Šinkom, Krešimir Šimić funderalnim pjesništvom Mavra Vetra-

novića; Tatjana Ileš Antigonom iz Dežmanove, Mirta Bijuković Maršić izgubljenima na margini, dok je Anđelka Tutek govorila o Julijani Kreposnoj na gradišćansko-hrvatskoj pozornici.

Sekcija za kulturu i duhovne veze

Raznovrsnost tema prevladavala je i u sekciji za kulturu i duhovne veze, gdje se pod predsjedanjem Šandora Horvata nakon svakog izlaganja vodila konstruktivna diskusija. Katja Bakija održala je svoje izlaganje o Marku Brueroviću (Marc Bruere Desrivaux), pjesniku i diplomatu, Anđelko Mrkonjić, predavač na Umjetničkoj akademiji u Osijeku, govorio je o požeškom književniku Ivanu Mesneru koji je zbog svoje prerane smrti zaboravljen i postavljen na marginu. O hrvatskom izdavaštvu u Baji govorio je Mario Berečić. Povijesnim temama bavili su se Tomislav Krekić i Aleksandra Đurić. Krekić je govorio o preporodnim pokušajima bačkih Hrvata dok je Aleksandra Đurić izlagala o duhovnim i kulturnim vezama u 16. stoljeću te u svom radu pod nazivom *Trubarovi imaginarni čitatelji – problem književne posvete u protestantskoj literaturi 16. stoljeća* pokazala kako književni izvori mogu biti izvorište historiografskih podataka. Naposljetku je Nikola Tutek izlagao o još jednom, prema njegovom mišljenju, marginaliziranom hrvatskom književniku iz Mađarske, Antunu Karagiću.

Aleksandra Đurić

Sveučilište Eötvös Loránd u Budimpešti
Filozofski fakultet, Katedra za slavističku filologiju
(ELTE Szláv Intézet, Budapest, Múzeum krt. 4/D)